

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

БЕЗБЕДНОСТ И РЕГУЛИРАЊЕ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ

-ИЗБОРНА-
III ГОДИНА

СООБРАЌАЈНА СТРУКА
Техничар за патен сообраќај

Скопје, 2007 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: БЕЗБЕДНОСТ И РЕГУЛИРАЊЕ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за патен сообраќај

1.2.2. Струка: сообраќајна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет: трета година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет: избран

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет ученикот стекнува знаења, вештини и се оспособува:

- да ја толкува улогата на службата за безбедност на сообраќајот во автотранспортното претпријатие;
- да ги опишува методите за контрола на возачите и возилата;
- да ги препознава раскрсниците;
- да ги познава и објаснува факторите за настанување на сообраќајните незгоди;
- да ги објаснува потребите за активна и пасивна безбедност на возило-возач-пат, патна околина;
- да го опишува информативниот систем за следење на безбедноста во патниот сообраќај;
- да го опишува превентивниот систем за подобрување на безбедноста во сообраќајот;
- да развива чувство за почитување на сообраќајните правила и прописи како гаранција за уреден и безбеден сообраќај.

2. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на наставата по безбедност и регулирање во патниот сообраќај како избран предмет, односно постигнување на поставените цели, потребни се предзнаења од: логистика, експлоатација на патните возила, основи на сообраќајот, сообраќајна инфраструктура и превозни средства.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. СЛУЖБА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ ВО АВТОТРАНСПОРТНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА	14	Ученикот: <ul style="list-style-type: none"> - да ги идентификува факторите коишто влијаат врз безбедноста на сообраќајот; - да ги разликува автотранспортните претпријатија; - да го објаснува значењето на службата за безбедност во автотранспортно претпријатие; - да ја идентификува структурата на вработените во автотранспортните претпријатија; - да ги објаснува критериумите за избор на возачите; - да ја опишува постапката за контрола на возачите и возилата.	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување за автотранспортното претпријатие; - објаснување каков вид на стручњаци се вработуваат во автотранспортните претпријатија; - објаснување каков вид на автотранспортни претпријатија постојат; - укажување на прописите за избор на возачи.	Експлоатација на патните возила Практична настава

<p>2. СИСТЕМ НА КОНТРОЛА НА ВОЗАЧОТ И ВОЗИЛОТО ВО ЈАВНИОТ СООБРАЌАЈ</p>	<p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава последиците од несвесно и неодговорно управување со моторно возило; - да ги познава методите на контролата на возачите; - да ги објаснува методите од стимулативната програма за интересот на возачите; - да ја опишува постапката за контрола на алкохол и дрога; - да ја опишува контролата на возилата. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на методите за контрола на возачите; - опишување на контролата на возилата; - дискусија за одговорноста за исправноста на возилата; - дискусија за стимулативна програма на возачите; - објаснување на методите за контрола на возилата. 	<p>Експлоатација на патните возила Практична настава</p>
<p>3. РАСКРСНИЦИ И РЕГУЛИРАЊЕ НА СООБРАЌАЈОТ ВО РАСКРСНИЦА</p>	<p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да разликува видови на раскрсници; - да скицира видови на раскрсници. 	<ul style="list-style-type: none"> - Опишување различни видови на раскрсници; - објаснување како се скицираат раскрсници; - објаснување и демонстрирање различни видови раскрсници. 	

<p>4. СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ</p>	<p>20</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Да ги класифицира сообраќајните незгоди; -да ги идентификува причините за сообраќајните незгоди; -да ги објаснува фазите на сообраќајните незгоди; -да ги анализира статистичките податоци за сообраќајните незгоди; - да ги опишува методите за мерење на безбедноста во сообраќајот; - да ја познава постапката за изработка на анализа на причините за сообраќајна незгода. 	<ul style="list-style-type: none"> - Дискусија и објаснување за сообраќајните незгоди; - опишување на сообраќајни незгоди; - објаснување како се случиле сообраќајните незгоди и нивна класификација; - опишување на фазите на сообраќајните незгоди; - дискусија за информативен систем за следење на безбедноста во патниот сообраќај; -објаснување за значењето на статистичките податоци на сообраќајните незгоди; - опишување методи за мерење на безбедноста во сообраќајот. 	<p>Експлоатација на патните возила Практична настава</p>
--------------------------------------	------------------	--	---	--

<p>5. АКТИВНА И ПАСИВНА БЕЗБЕДНОСТ НА СИСТЕМОТ ВОЗИЛО - ВОЗАЧ - ПАТ, ПАТНА ОКОЛИНА</p>	<p>10</p>	<p>-Да ги објаснува потребите за удобност при управување со моторно возило; -да ја разликува активната од пасивната безбедност на возилата; -да го објаснува значењето на активната и пасивната безбедност на патот и патната околина.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Опишување на активната и пасивната безбедност на возилата; - опишување за опремата на возилото; - дискусија за активната и пасивната безбедност на возачот; - опишување на активната и пасивната безбедност за патот и патната околина. 	<p>Експлоатација на патните возила Практична настава</p>
<p>6.ПРЕВЕНТИВЕН СИСТЕМ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА ВО СООБРАЌАЈОТ</p>	<p>12</p>	<p>- Да ги објаснува потребите за воведување на превентивен систем во безбедноста на сообраќајот; -да ги познава мерките за зголемување на безбедноста во сообраќајот; -да ги опишува техничките уреди за подобрување на безбедноста во сообраќајот.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Опишување превентивен систем за безбедност на сообраќајот; - објаснување на мерки за зголемување на безбедноста во сообраќајот; - опишување технички уреди за подобрување на безбедноста во сообраќајот. 	<p>Експлоатација на патните возила Практична настава</p>

4.2. Наставни методи и активности на учење

Целите на наставниот предмет **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет се реализираат со примена на наставните форми: фронтална, групна и индивидуална. Како наставни методи може да се користат: демонстрација, дискусија, решавање на проблеми, активна демонстрација на ученици, учење преку сопствено откривање и др.

Активности на ученикот: слуша, црта, наблудува, споредува, прибележува, чита, открива, учи независно и работи домашни задачи. Активностите на наставникот се: организира и раководи активна и индивидуална дејност кај учениците, објаснува, организира и води дискусија, дава инструкции, пишува на табла, демонстрира, ги оценува задачите, поставува прашања, регистрира, оценува и ги анализира резултатите.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовната работа по наставниот предмет **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет се реализира во специјализирана училница за стручно-теоретска настава.

4.4. Наставни средства и помагала

За ефикасно реализирање на целите на наставниот предмет **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет се применуваат разни средства и помагала како: графоскоп, видеоснимки, слајдови, фотографии, компјутер, ЛЦД проектор и слично.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши перманентно, преку усно и писмено проверување на знаењата по секоја завршена тематска целина. Исто така, на крајот од полугодieto и наставната година се проверуваат постигањата на учениците преку изготвени тестови на знаења од тематски целини реализирани во текот на полугодieto и наставната година. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма, се постапува согласно на законската регулатива за средно образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет треба да поседува персонални, професионални и педагошки карактеристики за да се постигне висок квалитет и професионализам во процесот на работењето. Покрај условите предвидени со Законот за средно образование наставникот треба да е психофизички здрав, да има соодветно професионално образование, да го применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, отворен за соработка, да ги почитува основните етички норми на однесување, да поседува комуникациски способности, да ја сака педагошката работа, да е со нагласени организациски способности, креативен и отворен кон промените во наставата.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** како избран предмет ја реализираат кадри со завршени студии по:

- **сообраќај – патен сообраќај;**

со здобиена педагошка, психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

Воспитно-образованата работа по овој наставен предмет се реализира во специјализирана училница, опремена со соодветни наставни средства и материјали.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2007 година

7.2. Состав на работната група:

1. Ридван Зекири,	раководител, советник, Министерство за образование и наука
2. Иле Цветановски,	наставник, Технички Факултет - Битола
3. м-р Гордана Кожуваровска,	наставник, СОУ "Таки Даскало" - Битола
4. Влатко Николоски,	МВР - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2007 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Изборната наставна програма по предметот **безбедност и регулирање во патниот сообраќај** ја одобри министерот за образование и наука со решение бр. 11-4398/1 од 12.06.2007 година.